

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної
програми «Медична психологія»

_____ Рустам Ісаков

“ ____ ” _____ 2026 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради медичного
факультету № 1

_____ Іван Старченко

Протокол від 27.08.2026 № 1

СИЛАБУС

Загальна психологія

(назва навчальної дисципліни)

Обов'язкова навчальна дисципліна

(навчальна дисципліна обов'язкова/ вибіркова)

рівень вищої освіти

галузь знань

Спеціальність

кваліфікація освітня

кваліфікація професійна

освітньо-професійна програма

форма навчання

курс та семестр вивчення навчальної
дисципліни

другий (магістерський) рівень вищої
освіти

I «Охорона здоров'я та соціальне
забезпечення

I4 «Медична психологія»
магістр медичної психології
лікар-психолог

«Медична психологія»

Денна

II курс, 3-4 семестр

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри психіатрії,
наркології та медичної психології

Зав. кафедри _____ Андрій Скрипніков

Протокол від 26.08.2026 № 1

ДАНІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові науково- педагогічного працівника, науковий ступінь, учене звання	д.мед.н., проф. Ісаков Рустам Ісроілович д.мед.н., проф. Герасименко Лариса Олександрівна к.мед.н., доцент Рудь Вадим Олексійович к.мед.н., доцент Кидонь Павло Володимирович к.мед.н., доцент Борисенко Володимир Васильович к.мед.н., асистент Казаков Олексій Анатолійович
Профайл науково- педагогічного працівника	https://psychiatry.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	+380504050196 +380507562244
E-mail:	psychiatry@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://psychiatry.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів/годин – 6/180, із них:

Лекції (год.) – 24

Практичні заняття (год.) – 72

Самостійна робота (год.) – 84

Вид контролю – Екзамен

Політика навчальної дисципліни

Організація освітнього процесу за освітньою компонентою «Загальна психологія» реалізується на кафедрі психіатрії, наркології та медичної психології Полтавського державного медичного університету відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті» та інших діючих нормативних документів (<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/departament-npr/normativni-documenti>).

Реалізація освітнього процесу в особливих умовах (військовий стан, карантин під час пандемії т.ін.) відбувається за допомогою технологій дистанційного навчання, зокрема лекції та практичні заняття проводяться з використанням платформи Zoom, Google Meet, Google Classroom та ін.

Полтавський державний медичний університет є самостійним, незалежним і відповідальним вищим навчальним закладом у прийнятті рішень стосовно розвитку академічних свобод, організації освітнього процесу, внутрішнього управління, економічної та іншої діяльності, самостійного добору та розстановки кадрів у межах, установлених Законом України «Про вищу освіту» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/print1382613528661298#Text>).

Вивчення дисципліни потребує: підготовки до практичних занять; виконання самостійної роботи відповідно до робочої програми навчальної дисципліни; опрацювання рекомендованої базової, допоміжної літератури, інформаційних ресурсів, успішної здачі підсумкового екзамену.

Підготовка та участь у практичних заняттях передбачає: ознайомлення з силабусом навчальної дисципліни та тематичними планами практичних занять; вивчення теоретичного матеріалу; виконання завдань, запропонованих для самостійного опрацювання.

Результатом підготовки до заняття має бути здобуття психологічних знань: формування поняття про наукове трактування психіки, свідомості, несвідомого; навчання користуванню базовими категоріями психології; вивчення відмінностей між науковим та побутовим розумінням об'єкта та предмета психології; ознайомлення з основними проблемами загальної психології. Відповіді здобувача мають містити ознаки самостійності виконання поставлених завдань, відсутність ознак повторюваності та плагіату.

Контрольні заходи оцінювання навчальної діяльності здобувачів включають поточний та підсумковий контроль знань, умінь і навичок студентів відповідно до Положення про організацію і методику оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті (https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYuKpw1JoSJaApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf).

Контрольні заходи базуються на принципах: відповідності стандартам вищої освіти; використання стандартизованої та уніфікованої системи діагностики, спрямованої на застосування знань; визначеності критеріїв оцінювання; об'єктивності та прозорості технології контролю. Науково-педагогічний працівник обов'язково оцінює успішність кожного здобувача на кожному занятті за чотирибальною (традиційною) шкалою з використанням критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни, розроблених з урахуванням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінювання знань студентів. Підсумковий модульний контроль здійснюється після вивчення програми модуля з дисципліни і проводиться на останньому занятті модуля.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані поважати честь і гідність інших осіб; відповідально ставитись до своїх обов'язків, вчасно та добросовісно виконувати передбачені навчальними планами завдання.

Здобувачі вищої освіти повинні бути присутніми на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами (пропущені заняття повинні бути відпрацьовані відповідно до Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти Полтавського державного медичного університету (https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/Tw1ZR7sjAmDI8i0uE6kRX5q2F80J6AiwtZ2dvVlQ.pdf)).

Здобувачі вищої освіти повинні ефективно використовувати час навчальних занять для досягнення освітніх цілей; під час контрольних заходів не використовувати джерела інформації (усні (підказки), письмові (роботи інших осіб), друковані (книги, методичні посібники), електронні (телефони, планшети), заборонені викладачем, відповідно до Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету (https://www.pdmu.edu.ua/storage/n_process_vimo/docs_links/V7NzyqhQzHq53eACy2HYlG1IeuxV42DvO1Eq9tPA.pdf)).

Здобувач вищої освіти має дотримуватися навчально-академічної етики та графіка навчального процесу. Заохочення чи стягнення можуть застосовуватися до здобувачів вищої освіти, які сумлінно виконують перераховані вимоги чи систематично порушують їх, відповідно до Положення про матеріальне заохочування за успіхи в навчанні здобувачів освіти Полтавського державного медичного університету (https://www.pdmu.edu.ua/storage/app/public/department-npr/docs_links/RmhZx0Lx1V0c6zZkg1mCkcW6omo3enMM4uB6C5bT.pdf).

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Загальна психологія – наука про закономірності розвитку та функціонування психіки людини, її закони та механізми.

Ефективна професійна реалізація сучасного медичного психолога неможлива без цілісної системи знань про людину, яка формується у вищій школі. Програма навчальної дисципліни “Загальна психологія” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки.

Вивчення загальної психології формує базову психологічну освіченість майбутніх медичних психологів. Програмою передбачені лекційні і практичні заняття, на яких будуть інтенсивно застосовуватися інтерактивні, тренінгові форми роботи. Окрім аудиторних занять, програма включає значний обсяг самостійної роботи студентів з метою опрацювання теоретичних джерел і виконання самостійних практичних завдань.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Пререквізити:

- анатомія людини (знати будову ЦНС);
- фізіологія (знати фізіологічні процеси функціонування ЦНС);
- біологічна та біоорганічна хімія (знати біохімічні процеси, які лежать в основі патогенезу психічних розладів, біохімічні порушення, які викликаються психічними розладами);
- філософія (знати базові наукові парадигми, які лежать в основі розвитку психології);

Постреквізити:

Знання, уміння і навички, здобуті в процесі вивчення загальної психології, можуть бути використані для подальшого вивчення дисциплін: медична психологія, психіатрія, наркологія, соціальна психологія, комунікативна психологія, психодіагностика, психосоматика, перинатальна психологія.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів системних знань про основні психологічні процеси, стани та властивості особистості, а також розвиток навичок аналізу психологічних явищ для їх застосування у професійній діяльності, зокрема в медичній психології, освіті та консультуванні. Навчальна дисципліна спрямована на створення теоретичної бази для розуміння психіки людини, її когнітивних, емоційних і поведінкових характеристик, а також підготовку до подальшого вивчення спеціалізованих психологічних дисциплін.

Завдання дисципліни:

1. Ознайомити студентів із основними категоріями та концепціями загальної психології (свідомість, сприйняття, пам'ять, мислення, емоції, мотивація, особистість).
2. Сформувати розуміння закономірностей функціонування психічних процесів і їхнього впливу на поведінку людини.
3. Навчити аналізувати психологічні явища з використанням класичних і сучасних теорій.
4. Розвинути навички застосування психологічних знань для пояснення індивідуальних і групових особливостей поведінки.
5. Сприяти оволодінню методами психологічного спостереження та аналізу в повсякденних і професійних ситуаціях.
6. Забезпечити розуміння зв'язку загальної психології з іншими дисциплінами (медична психологія, соціальна психологія, нейропсихологія).
7. Формувати етичне ставлення до психологічної практики, включаючи повагу до індивідуальних відмінностей і конфіденційність.
8. Підготувати студентів до використання знань із загальної психології у клінічній практиці, освіті, управлінні чи консультуванні.
9. Розвинути критичне мислення через аналіз психологічних теорій і емпіричних даних.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні)

Дисципліна забезпечує набуття студентами

компетентностей:

– *інтегральна:*

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров'я за спеціальністю 225 «Медична психологія» в умовах неповної або обмеженої інформації з урахуванням можливостей інноваційної медицини в мультидисциплінарному контексті соціальної та етичної відповідальності.

– *загальні:*

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
3. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
5. Здатність приймати обґрунтовані рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії.
6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

– *спеціальні (фахові, предметні):*

1. Здатність встановити психологічний контакт з людиною дорослого та дитячого віку.
2. Здатність скласти обґрунтований план дослідження психічних сфер у здорової людини.

3. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та практики.

4. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

5. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

6. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

7. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

Програмні результати навчання:

ПРН01. Інтегрувати знання з психології, психіатрії та соматичної медицини для комплексної оцінки стану пацієнта.

ПРН06. Оцінювати ефективність психологічних втручань і коригувати терапевтичний процес в залежності від результатів.

ПРН07. Оцінювати ризики адиктивної, агресивної та аутоагресивної поведінки і визначати тактику психологічного супроводу.

ПРН10. Ефективно працювати у мультидисциплінарній команді.

ПРН11. Планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження у сфері медичної психології.

ПРН12. Вільно спілкуватися державною та англійською мовами для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та проєктів у сфері медичної психології.

ПРН13. Критично оцінювати джерела наукової інформації та впроваджувати принципи доказової практики.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни студенти повинні

знати:

1. Ключові поняття, теорії та закономірності, що складають категоріальний апарат психології.

2. Базові категорії психології.

3. Психологічні механізми та закономірності функціонування психіки людини.

4. Принципи проведення психологічних досліджень.

5. Принципи спілкування з людьми з урахуванням їх психологічних особливостей.

вміти:

1. Аргументувати власні погляди на актуальні проблеми загальної психології.

2. Аналізувати психологічні конфлікти у соціальних взаємодіях.

3. Використовувати психологічні знання при реалізації професійних функцій.

4. Оцінювати індивідуальні психологічні особливості психіки.

5. Володіти методами психічної саморегуляції особистості.

6. Сприяти створенню здорового психологічного клімату у медичному середовищі;

7. Визначати психічний стан та рівень соціально - психологічної адаптації хворих за допомогою методів психологічного дослідження.

Тематичний план лекцій за модулем із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин
1.	Історія психології Питання: - історія та сучасний стан психології. - наукові парадигми психології. - психологія і культура.	2
2.	Біологічні основи психічної діяльності Питання: - еволюція психіки; - нейрофізіологічні фактори психічної діяльності. - біхевіоральні концепції психічної діяльності. - психодинамічні концепції психічної діяльності.	2
3.	Методи дослідження у психології Питання: - класифікація методів дослідження. - принципи планування досліджень. - етичні аспекти.	2
4.	Чуттєвий етап пізнання Питання: - основні дефініції. - відчуття і пізнавальна діяльність. - нейропсихологічні засади суттєвого етапу пізнання.	2
5.	Мислення і мова Питання: - нейропсихологія мислення. - розвиток мислення в онтогенезі. - типи і види мислення. - мова і соціалізація.	2
6.	Пам'ять Питання: - нейропсихологія пам'яті. - процеси пам'яті. - мнемоніка.	2
7.	Емоції Питання: - теорії емоцій. - класифікація емоцій. - еволюція емоцій. - лімбічна система і емоції.	2
8.	Воля і діяльність Питання: - нейропсихологія волі. - теоретичні засади волі і діяльності. - вольові якості і їх розвиток.	2

9.	Свідомість Питання: - розвиток свідомості в онтогенезі. - характеристики свідомості. - неусвідомлені психічні процеси. - механізми захисту свідомості.	2
10.	Типологія особистості Питання: - особистість та темперамент і характер - історія типології особистості. - характеристики типів особистості.	2
11.	Теорії особистості Питання: - особистість та індивід. - історія вивчення особистості. - сучасні теорії особистості.	2
12.	Стрес і психічна адаптація Питання: - вчення про стрес. - адаптація і дезадаптація. - інформаційний стрес.	2
Усього		24

Тематичний план практичних занять за модулем із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ з.п.	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і завдання психології Питання: - наукове становлення психології. - наукова парадигма психології. - теоретичні засади психології.	2
2	Структура та функції психіки Питання: - структура психіки. - функції психіки. - психічна діяльність.	2
3	Психологія і культура Питання: - періодизація розвитку культури. - культура і масова та індивідуальна свідомість. - сучасний стан взаємного впливу психології та культури.	2
4	Розвиток психіки у філогенезі та онтогенезі Питання: - еволюція психіки. - вікові етапи розвитку психіки. - роль соціалізації в еволюції психіки.	2
5	Біологічні основи психічної діяльності Питання: - анатомо-фізіологічні особливості головного мозку.	2

	- нервова система і психіка. - біологічні фактори поведінки.	
6	Методи дослідження у психології Питання: - історія психологічних досліджень. - класифікація психологічних досліджень. - практичні методи дослідження у роботі психолога.	2
7	Правила проведення психологічних досліджень Питання: - поняття валідності. - підготовка психологічних досліджень. - ефекти спотворення у психологічних дослідженнях.	2
8	Психологічні експерименти Питання: - історія психологічних експериментів. - етичні аспекти психологічних експериментів. - роль психологічних експериментів у сучасній психології.	2
9	Психометричні шкали Питання: - класифікація психометричних шкал. - роль психометричних шкал у діяльності психолога. - показання до застосування психометричних шкал.	2
10	Відчуття Питання: - роль відчуттів у пізнавальній діяльності. - класифікація відчуттів. - розвиток відчуттів у онтогенезі та філогенезі.	2
11	Сприйняття Питання: - роль сприйняття у пізнавальній діяльності. - класифікація сприйняття. - розвиток сприйняття у онтогенезі та філогенезі.	2
12	Уявлення Питання: - роль уявлення у пізнавальній діяльності. - класифікація уявлень. - розвиток уявлень у онтогенезі та філогенезі.	2
13	Мислення Питання: - розвиток мислення у онтогенезі. - типи і види мислення. - операції мислення.	2
14	Мова Питання: - розвиток мови у онтогенезі. - роль мови у соціалізації. - теорії мови.	2
15	Пам'ять Питання: - розвиток пам'яті у онтогенезі. - типи і види пам'яті. - операції пам'яті.	2
16	Увага Питання:	2

	- властивості уваги. - типологія уваги. - дослідження уваги.	
17	Інтелект Питання: - класифікація інтелекту. - роль інтелекту у психічній діяльності. - дослідження інтелекту.	2
18	Теорії інтелекту Питання: - розвиток теоретичних уявлень про інтелект. - моделі інтелекту. - теоретичні конструкти інтелекту.	2
19	Креативність Питання: - здібності. - креативність та інтелект. - розвиток креативності.	2
20	Емоції Питання: - роль емоцій у психічній діяльності. - класифікація емоцій. - методи дослідження емоцій.	2
21	Воля і діяльність Питання: - вольовий акт. - способи та види діяльності. - структура активності та діяльності.	2
22	Мотивація і діяльність Питання: - теорії мотивації. - класифікація мотивів. - мотиваційна складова діяльності.	2
23	Свідомість Питання: - властивості та функції свідомості. - структура свідомості. - теоретичні концепції свідомості.	2
24	Неусвідомлені психічні процеси Питання: - теоретичні концепції несвідомого. - несвідоме у психоаналізі. - нейробіологічні погляди на несвідомі психічні процеси.	2
25	Темперамент Питання: - історія вивчення темпераменту. - типологія темпераменту. - теорії темпераменту.	2
26	Характер Питання: - історія вивчення характеру. - типологія характеру. - теорії характеру.	2
27	Особистість	2

	Питання: - історія вивчення особистості. - формування особистості. - структура особистості.	
28	Теорії особистості Питання: - психодинамічні теорії особистості. - біхевіоральні теорії особистості. - теорії особистості в когнітивній психології.	2
29	Типологія особистості Питання: - історія типології особистості. - сучасні типології особистості. - характеристика типів особистості.	2
30	Соціальна функція психіки Питання: - співвідношення соціального і біологічного у поведінці. - соціалізація і розвиток психіки. - теорії соціалізації.	2
31	Психологія міжособистісних взаємодій Питання: - історія вивчення міжособистісних взаємодій. - типологія міжособистісних взаємодій. - фактори гармонізації міжособистісних взаємодій.	2
32	Психологія конфліктів Питання: - історія конфліктології. - типологія конфліктів. - профілактика конфліктів.	2
33	Психологія груп Питання: - історичні аспекти соціального групування. - психологія великих і малих груп. - психологічні тенденції розвитку групових відносин.	2
34	Адаптація і дезадаптація Питання: - історія вивчення процесів адаптації. - психологічні аспекти адаптації. - критерії адаптації. - теорії адаптації.	2
35	Психічний розвиток Питання: - методи розвитку психіки. - розвиток здібностей. - розвиток резильєнтності.	2
36	Рішення практичних і тестових задач	2
	Екзамен	
Усього		72

Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
-------	------	-----------------

1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	84
3	Підготовка до екзамену	12
Разом		96

Індивідуальні завдання

Виконання індивідуального завдання передбачає підготовку повідомлення або написання реферату на основі опрацювання першоджерел на одну із запропонованих тем:

1. Сучасні тенденції розвитку психології.
2. Історія психології в Україні.
2. Роль психології у медичній діяльності.
4. Психологія і філософія.
5. Психологія і мистецтво.
6. Психологія у медицині античності.
7. Психологія у Середньовіччі.
8. Психологія у період Модерну.
9. Психологія у Постмодерні.
10. Теорія «триєдиного мозку» і її критика.
11. Біологія поведінки у поглядах Р. Сапольскі.
12. Нейромедіатори і поведінка.
13. Дофамін і психіка.
14. Серотонін і психіка.
15. Історія зловживань у психології.
16. Правила планування психологічних досліджень.
17. Алгоритм вибору методів психологічного дослідження.
18. Етичні аспекти психологічних експериментів.
19. Поняття валідності психологічних досліджень.
20. Проективні методики психодіагностики.
21. Візуальні методи діагностики у психології.
22. Пізнавальна діяльність людини.
23. Чуттєвий етап пізнання.
24. Когнітивні помилки.
25. Сенсорна депривація і сенсорне перевантаження.
26. Мислення і соціальна адаптація.
27. Вікові етапи розвитку мислення.
28. Структурні елементи мислення.
29. Теорії розвитку мови.
30. Нейрофізіологія мислення.
31. Мислення як психічна діяльність та штучний інтелект.
32. Мова і психічна діяльність.
33. Нейрофізіологія пам'яті.
34. Вербальний апарат і когнітивні помилки.
35. Мнемоніка.
36. Психологічні феномени пам'яті.

37. Методи розвитку креативності та інтелекту.
38. Емоції та соматичні процеси.
39. Роль емоцій у психічній діяльності.
40. Роль лімбічної системи у психічній діяльності.
41. Інстинкти та поведінка.
42. Роль вольових якостей особистості у психічній діяльності.
43. Нейрофізіологія вольової діяльності.
44. Свобода волі у психології.
45. Механізми підсвідомого захисту особистості.
46. Вплив свідомих і несвідомих психічних процесів на поведінку.
47. Психосоціальна адаптація.
48. Вплив стресу на психічне здоров'я.

Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену

1. Визначення, предмет і задачі загальної психології.
2. Основні етапи розвитку психології як науки.
3. Психологія у медицині стародавнього Сходу, стародавньої Греції та Риму.
4. Тенденції розвитку психології у XIX-XX ст.
5. Напрямок функціоналізму у психології.
6. Напрямок структуралізму у психології.
7. Біхевіоризм у психології.
8. Сучасний стан загальної психології.
9. Роль психіки у процесах адаптації.
10. Вищі та нижчі функції психіки.
11. Мозок і пізнавальна діяльність.
12. Роль рефлексів у психічній діяльності.
13. Психоаналітична теорія психічної діяльності.
14. Вчення про динамічний стереотип.
15. Концепція структурно-функціональних блоків мозку.
16. Методи дослідження у загальній психології.
17. Вчення про аналізатори.
18. Властивості відчуттів.
19. Механізм сприйняття та фактори його формування.
20. Основи теорії сприйняття за Г. Гельмгольцем.
21. Апперцепція та перцепція.
22. Вплив культурних та соціальних факторів на сприйняття.
23. Роль сприйняття у пізнавальній діяльності.
24. Мислительний процес.
25. Властивості мислення.
26. Структура мислення.
27. Типи, види і форми мислення.
28. Операції мислення.
29. Мислення і мова.
30. Дивергентне і конвергентне мислення.
31. Основні види пам'яті.
32. Процеси і механізми пам'яті.
33. Фактори ефективності запам'ятовування. Мнемоніка.

34. Вікові особливості пам'яті.
35. Увага та які її основні види.
36. Модель обробки інформації в пам'яті за А. Бедделі і Г. Хітчем.
37. Властивості уваги.
38. Роль уваги у когнітивних процесах.
39. Теоретичні концепції інтелекту.
40. Розвиток інтелекту.
41. Розвиток креативності.
42. Теорія інтелекту Спірмена.
43. Роль емоційного інтелекту за Д. Гоулманом.
44. Теорія емоційного інтелекту Майєра-Саловея.
45. Когнітивні стилі і їх вплив на розв'язання проблем.
46. Основні принципи теорії когнітивного розвитку Ж. Піаже.
47. Роль емоцій у процесах пам'яті.
48. Емоції та їхні основні функції.
49. Теорія емоцій Джеймса-Ланге та її відмінність від теорії Кеннона-Барда.
50. Класифікація емоцій та почуттів.
51. Теорії емоцій.
52. Функції емоцій.
53. Емоційний стрес.
54. Фрустрація.
55. Теорії волі.
56. Класифікація вольових процесів.
57. Функції волі.
58. Інстинкти.
59. Вольовий акт.
60. Вольові якості особистості.
61. Ієрархія потреб за А. Маслоу.
62. Основні типи мотивації та їх вплив на поведінку.
63. Воля та її основні функції у регуляції поведінки.
64. Вольові процеси і мотивація у процесі прийняття рішень.
65. Теорія самодетермінації Е. Десі та Р. Раяна.
66. Теорії свідомості, структура свідомості.
67. Механізми психологічного захисту за З. Фрейдом.
68. Теорії свідомості.
69. Властивості свідомості.
70. Розвиток свідомості.
71. Неусвідомлювані психічні процеси.
72. Підсвідомі захисні механізми особистості.
73. Психодинамічна концепція структури свідомості.
74. Особистість і її основні компоненти.
75. Теорії особистості.
76. Розвиток особистості в гуманістичній теорії К. Роджерса.
77. Теорія рис особистості за Г. Олпортом.
78. Темперамент і характер, їх типологія.
79. Теорія соціального наuczіння А. Бандури.
80. Роль самосвідомості для розвитку особистості за К. Роджерсом.

81. Стадії психосексуального розвитку особистості.
82. Роль комплексу Едіпа у розвитку особистості.
83. Поняття акцентуації особистості.
84. Основні принципи теорії оперантного обумовлення Ф. Скіннера.
85. Теорія когнітивної оцінки Лазаруса.
86. Рефлексія і психічна діяльність.
87. Вікові етапи розвитку особистості за Е. Еріксоном.
88. Теорія множинного інтелекту Г. Гарднера.
89. Теорія самореалізації А. Маслоу.
90. Теорія когнітивного дисонансу Л. Фестінгера.

Перелік практичних навичок для підготовки до екзамену

1. Самостійно вести спрямовану психологічну бесіду.
2. Скласти план психологічного обстеження.
3. Проводити обстеження сфери сприйняття.
4. Здійснювати комплексну оцінку стану сфери мислення та мовних функцій.
5. Оцінювати стан пам'яті з урахуванням вікових особливостей.
6. Здійснювати обстеження пацієнтів з метою оцінки їх здатності до концентрації уваги.
7. Обстежувати стан і рівень розвитку інтелекту з урахуванням вікових особливостей.
8. Уміти застосовувати методи розвитку креативності.
9. Застосовувати методики оцінки стану емоційної сфери.
10. Виявляти стан вольових функцій особистості.
11. Діагностувати стан свідомості та її властивості.
12. Вміти виявляти акцентуації характеру.
13. Проводити комплексне психологічне обстеження особистості.
14. Зробити аналіз професійно важливих вольових якостей медика.
15. Уміти будувати стратегію стосунків із пацієнтом залежно від його характерологічних особливостей.
16. Використання методу спостереження для аналізу поведінки людини в природних умовах (наприклад, спостереження за невербальними сигналами).
17. Складання структурованого опису психічних процесів (сприйняття, увага) на основі спостережень.
18. Ідентифікація проявів пам'яті, уваги чи мислення в реальних ситуаціях (наприклад, аналіз концентрації уваги під час лекції).
19. Проведення простого тесту для оцінки обсягу та стійкості уваги (наприклад, методика Шульте).
20. Використання технік для оцінки короткочасної чи довготривалої пам'яті (наприклад, запам'ятовування списку слів).
21. Виконання вправ для визначення особливостей сприйняття (наприклад, ілюзії Мюллера-Лайєра).
22. Ідентифікація емоцій за невербальними ознаками (міміка, жести) у рольовій грі чи кейсі.
23. Аналіз мотивації поведінки за допомогою опитувальника або інтерв'ю (наприклад, визначення внутрішньої/зовнішньої мотивації).

24. Розробка рекомендацій для мотивації людини на основі ієрархії потреб Маслоу.

25. Проведення спрощеного тесту для визначення рис особистості (наприклад, за моделлю Big Five).

26. Використання опитувальника (наприклад, Стреляу) для оцінки типу темпераменту.

27. Застосування методики (наприклад, шкала Розенберга) для оцінки рівня самооцінки.

28. Складання опису психологічних характеристик людини на основі даних спостереження чи тесту.

29. Вирішення практичного кейсу, пов'язаного з психологічними проблемами (наприклад, стрес у навчанні чи конфлікт).

30. Підготовка та презентація звіту про психологічне явище (наприклад, вплив емоцій на продуктивність).

Форма підсумкового контролю успішності навчання - Екзамен

Система поточного та підсумкового контролю

Контрольні заходи оцінювання навчальної діяльності студентів включають поточний та підсумковий контроль знань, умінь і навичок студентів.

Поточний контроль проводиться науково-педагогічними (педагогічними) працівниками під час практичних занять. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічним працівником та здобувачем вищої освіти у процесі навчання і формування навчальної мотивації здобувачів вищої освіти. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як науково-педагогічним працівником – для коригування технологій, методів і засобів навчання, так і здобувачами вищої освіти – для планування самостійної роботи.

Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, вирішення ситуаційних завдань, оцінки виконання маніпуляцій, письмового контролю, письмового або програмного комп'ютерного тестування на практичних заняттях, оцінки виступів здобувачів вищої освіти при обговоренні питань, дискусії, тощо.

З початком викладання дисципліни науково - педагогічний (педагогічний) працівник повинен довести до відома здобувачів вищої освіти вимоги до поточного контролю знань.

Викладач обов'язково оцінює успішність кожного здобувача освіти на кожному занятті за чотирибальною (традиційною) шкалою з урахуванням стандартизованих, узагальнених критеріїв оцінювання знань здобувачів вищої освіти (таблиця 1).

Оцінка успішності є інтегрованою (оцінюються всі види роботи здобувача вищої освіти, як при підготовці до заняття, так і під час заняття) за критеріями, які доводяться до відома здобувачів вищої освіти на початку вивчення відповідної дисципліни.

Оцінка виставляється викладачем у «Журнал обліку відвідування та успішності студентів» та синхронно в «Електронний журнал ПДМУ» (далі ЕЖ) наприкінці заняття або після перевірки індивідуальних контрольних завдань (письмових робіт, розв'язування типових або ситуаційних задач і тестових

завдань), але не пізніше 2 календарних днів після проведення заняття (у відповідності до «Положення про електронний журнал успішності»).

Таблиця 1. Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожного модуля (залікового кредиту ECTS) - 200. Мінімальна кількість балів, що студенти отримують за поточну успішність – 72. Викладач вносить бали після їх конвертації з середнього балу успішності згідно таблиці.

Підсумковий контроль

Екзамен – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу з окремої навчальної дисципліни (або її частини) на підставі поточного контролю та виконаних індивідуальних завдань на останньому занятті.

Здійснюється по завершенню вивчення програмного матеріалу модуля з дисципліни. До екзамену допускають здобувачів вищої освіти, які набрали необхідну мінімальну кількість балів впродовж поточного контролю (середній бал успішності 3,0 і вище), не мають невідпрацьованих пропусків лекційних, семінарських та практичних занять, засвоїли теми винесені для самостійної роботи в межах модуля та виконали всі вимоги з кожної навчальної дисципліни, які передбачені робочою навчальною програмою з дисципліни.

Екзамен приймають науково-педагогічні (педагогічні) працівники визначені завідувачем кафедри. З метою об'єктивного неупередженого оцінювання знань здобувачів вищої освіти рекомендовано залучати до прийому екзамену науково - педагогічних працівників, кафедри, які не проводили практичні заняття в даних академічних групах у цієї категорії здобувачів освіти.

Питання (завдання, ситуаційні задачі), які виносяться на екзамен, повинні охоплювати найбільш значущі розділи робочої навчальної програми, які в достатній мірі висвітлені в літературних джерелах, рекомендованих як основні (базові) при вивченні відповідної дисципліни.

З питань формуються екзаменаційні білети, які затверджуються на засіданні кафедри. Загальна кількість питань (завдань, ситуаційних задач) в кожному білеті не перевищує трьох.

За умов порушення здобувачем вищої освіти правил академічної доброчесності (п.2.2.5. Правил внутрішнього розпорядку) результати оцінювання, отримані під час складання екзамену студенту за відповідь виставляється оцінка «незадовільно».

Причини не допуску до екзамену можуть бути наступні:

а) здобувач вищої освіти має невідпрацьовані пропуски занять і (або) лекцій, виробничої практики;

б) здобувач вищої освіти відвідав усі заняття (практичні, семінарські, лекційні), але не набрав мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність;

в) здобувач вищої освіти відвідав усі заняття, та набрав кількість балів за поточну навчальну діяльність і був допущений до складання екзамену, але не

Екзаменаційний білет містить три конкретних базових теоретичних (практичноорієнтованих) питання та затверджуються на раді стоматологічного факультету. Не допускається виконання на іспиті будь-яких додаткових завдань до білетів (тестові завдання, написання рецепту та ін.).

За підсумком складання комп'ютерного контролю та теоретичної частини іспиту здобувачу освіти виставляється сумарна оцінка від 0 до 80 балів, конвертація балів у традиційну оцінку не проводиться.

За умов порушення здобувачем вищої освіти правил академічної доброчесності (п.2.2.5. Правил внутрішнього розпорядку) під час складання екзамену, отримані результати анулюються, студенту за відповідь виставляється оцінка “незадовільно”.

У разі незгоди здобувача вищої освіти з оцінкою, отриманою за екзамен, здобувач вищої освіти має право подати апеляцію (у відповідності до «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти»).

Здобувачі вищої освіти які під час вивчення навчальної дисципліни з якої проводиться екзамен, дисципліни (за винятком КТІ та компонентів ЄДКІ) мали середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0 звільняються від складання екзамену і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно до уніфікованої таблиці відповідності балів за поточну успішність балам за ПМК, екзамен, та традиційній чотирибальній оцінці, при цьому присутність здобувача освіти на екзамені є обов'язковою. У разі незгоди з оцінкою, зазначена категорія 44 здобувачів вищої освіти складає екзамен за загальними правилами.

Методи навчання

У процесі викладання дисципліни застосовуються різні методи навчання:

- за джерелом інформації та формування умінь і навичок: вербальні, наочні та практичні.
- в залежності від основних дидактичних завдань: отримання нових знань, формування вмінь та навичок, перевірки й оцінки знань, а також
- усне обговорення питань теми із залученням більшої частини студентів групи;
- бліц-опитування;
- дискусії з проблемних ситуацій;
- реферативні виступи;
- тестування в письмовій формі;
- виконання письмових завдань тощо.

Результат самостійної позааудиторної роботи студента відтворюється у формі представлення стендових доповідей або захисту реферативних робіт.

Форми та методи оцінювання

Контрольні заходи оцінювання навчальної діяльності визначають відповідність рівня набутих здобувачами знань і умінь, сформованих компетентностей вимогам освітньої програми і здійснюються з метою визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей та відповідних результатів навчання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Контрольні заходи базуються на принципах: відповідності стандартам вищої освіти; використання стандартизованої та уніфікованої системи діагностики, спрямованої на застосування знань; визначеності критеріїв оцінювання; об'єктивності та прозорості технології контролю, дотримання правил академічної доброчесності.

Підсумкове оцінювання результатів навчання з дисципліни здійснюється за єдиною 200-бальною шкалою. Оцінка здобувача освіти відповідає відношенню встановленого при оцінюванні рівня сформованості професійних і загальних компетентностей до запланованих результатів навчання.

Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Загальна психологія».
2. Тематичні плани лекційних та практичних занять з дисципліни.
3. Завдання для самостійної роботи студентів.
4. Питання та завдання для поточного контролю знань і вмінь студентів.
5. Тестові завдання з дисципліни II рівня.

6. Ситуаційні задачі з дисципліни II рівня.
7. Навчальний атлас експериментальних методів дослідження психічної діяльності людини.
8. Навчальні фільми.

Рекомендована література

Базова:

1. Варій М. Й. Загальна психологія : підручник / М. Й. Варій. – Київ : Центр учб. літ., 2012. – 432 с.
2. Загальна психологія: [підручник для студ. вищ. навч. закладів] / [О. В. Скрипченко ін.] ; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - Київ: Каравела , 2011. - 464 с.
3. Максименко С. Д. Загальна психологія: навч. посіб. / С. Д. Максименко. – 3-тє вид., переробл. та допов. – Київ : ЦУЛ, 2018. – 272 с.
4. Партико Т. Б. Загальна психологія: підручник / Т. Б. Партико. – Київ : Ін Юре, 2008. – 414 с.
5. Савчин М.В. Загальна психологія: навч. посіб. / М. В. Савчин. – Дрогобич, 2009.- 372 с.

Допоміжна:

1. Гіппенрейтер Ю. Б. Вступ до загальної психології / Пер. з рос. – Київ: Видавництво "Кліо", 2015. – 336 с. Девисюк А. С. Психологія : навч.-метод. посіб. / А. С. Девисюк. – Луцьк : РВВВ ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. – 180 с.
2. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс : навч. посіб. / Т. В. Дуткевич. – Київ : ЦУЛ, 2018. – 388 с.
3. Основи загальної та медичної психології у вищій школі: Навчальний посібник / за ред. Р.І. Білобровки – 2018.- 286 с.
4. Психологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / Т.Б. Партико, С.Л. Грабовська, А.О. Вовк та ін.; за заг. ред. Т.Д. Партико. – К.: Ін Юре, 2014. – 664с.
5. Кириленко Т. С. Психологія: емоційна сфера особистості : навч. посіб. / Т. С. Кириленко. – Київ: Лебідь, 2007. – 256 с.
6. Копець Л. В. Психологія особистості: [навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл.] / Л. В. Копець. – Київ : Видавн. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. – 460 с.
7. М'ясоїд П.А. Курс загальної психології: підручник. У 2-х т. Т. 1 / П. А. М'ясоїд. – Київ : Алерта, 2011. – 496 с.
8. Москалець В. П. Загальна психологія. – К.: Ліра, 2020. – 564 с.
9. Немов Р. С. Психологія: Підручник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. У 3-х кн. Кн. 1: Загальні основи психології. – Київ: Лебідь, 2003. – 688 с.
10. Рубінштейн С. Л. Основи загальної психології / Пер. з рос. – Київ: Академвидав, 2007. – 712 с.
11. Столяренко О. Б. Психологія особистості : навч. посіб. / О. Б. Столяренко. – Київ: Центр учб. літ., 2012. – 280 с.
12. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасека О. В. Загальна психологія. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 296 с.

13. Титаренко Т. М. Психологія особистості: Навчальний посібник. – Київ: Либідь, 2010. – 304 с.
14. Чепан М.-Л. А. Психологія свідомості та пізнавальних процесів. – Київ: Академвидав, 2009. – 256 с.
15. Цимбалюк І. М. Загальна психологія / І. М. Цимбалюк, О. Ю. Яницька. – Київ : ВД «Професіонал», 2004. – 304 с.
16. Myers, D. G., & DeWall, C. N. Psychology (10th ed.). – New York: Worth Publishers, 2015. – 912 p.
17. Zimbardo, P. G., Johnson, R. L., & McCann, V. Psychology: Core Concepts (7th ed.). – Boston: Pearson, 2012. – 744 p.
18. Atkinson, R. L., Atkinson, R. C., Smith, E. E., & Bem, D. J. Introduction to Psychology (13th ed.). – Fort Worth: Harcourt College Publishers, 2000. – 800 p.
19. Weiten, W. Psychology: Themes and Variations (10th ed.). – Boston: Cengage Learning, 2016. – 672 p.

Інформаційні ресурси

Електронна бібліотека НБУВ elib.nlu.org.ua

JSTOR www.jstor.org

ScienceDirect www.sciencedirect.com

ResearchGate www.researchgate.net

PubMed pubmed.ncbi.nlm.nih.gov

APA PsycNET psycnet.apa.org

Medscape from WebMD <http://www.medscape.com>

National Guideline Clearinghouse <https://www.guideline.gov/>

The Cochrane Collaboration The Cochrane Library <http://www.cochrane.org/>

National Institute for Health and Clinical Excellence (NICE)
<https://www.nice.org.uk/>

The National Health and Medical Research Council (NHMRC)
<https://www.nhmrc.gov.au>

Royal College of Physicians <https://www.rcplondon.ac.uk/>

AMA (American Medical Association) <https://www.ama-assn.org/>

Розробник (розробники):

д.мед.н, професор закладу вищої освіти Андрій Скрипніков,

д.мед.н., професор закладу вищої освіти Рустам Ісаков,

д.мед.н., професор закладу вищої освіти Лариса Герасименко